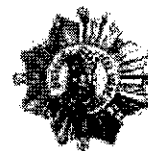

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/13267 din 23.08.2023
La nr. 08/2991 din 02.08.2023
La nr. 08/3198 din 16.08.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (activarea pieței forței de muncă) (număr unic 527/MMPS/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.08.23 15:44:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8990 din 23.08.2023

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (activarea pieței forței de muncă) (număr unic 527/MMPS/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și materialele aferente au fost publicate pe pagina web oficială a autorității publice www.social.gov.md, cât și pe portalul guvernamental www.paticip.gov.md, la data de 04 iulie 2023, cu stabilirea termenului limită de recepționare a recomandărilor, până la data de 14 iulie 2023, adică 9 zile lucrătoare, fapt ce încalcă prevederea statuată de art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008 privind

transparența în procesul decizional, unde se stipulează că „*Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.*”

Prin urmare, apreciind acțiunea autorului de asigurare a accesului părților interesate la proiect și materialele aferente acestuia, dar și ținând cont de insuficiența termenului limită acordat pentru prezentarea propunerilor de modificare, se constată că rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „*Proiectul are drept scop modificarea Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, acțiune ce derivă și din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, capitolul 13 Muncă și protecție socială, a Legii nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și a Legii nr.133/2008 cu privire la ajutorul social.*”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unor acte normative, cum ar fi: Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, Legea nr.133/2008 cu privire la ajutorul social, Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, Legea nr.39/2006 privind instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a activității de întreprinzător desfășurate în localitățile din stânga Nistrului ale raionului Dubăsari, Legea nr.190/2003 cu privire la veterani. Astfel, prin intermediul proiectului de act normativ examinat se intenționează revizuirea următoarelor procese:

- procedura de informare a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă cu privire la funcțiile vacante și rezultatul interviului șomerului cu angajatorul;
- modificarea condițiilor de asigurare medicală a șomerilor de către Guvern;
- revizuirea noțiunii loc de muncă corespunzător;
- scoaterea din evidențe a șomerilor, în cazul nerespectării condițiilor stabilite la art.20 alin.(4) din Legea nr.105/2018;
- majorarea termenului de înregistrare repetată a statutului de șomer și depunere repetată a cererii de acordare a ajutorului social, de la 3 la 6 luni;
- constituirea echipelor mobile în scopul sporirii accesului populației la serviciile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- calcularea cuantumului indemnizației de șomaj pentru persoanele care s-au aflat în concediu de maternitate/concediu de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani, prin selectarea perioadei de calcul care va determina un cuantum mai mare a indemnizației de șomaj din venitul asigurat înaintea începerii concediului sau din venitul asigurat pe perioada concediului.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul statului, în speță a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, prin reformarea sistemului de asistență socială și creșterii eficienței Agenției

Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă prin rebalansarea portofoliului de beneficiari pentru care să fie selectate cele mai potrivite și individuale măsuri de ocupare a funcțiilor vacante, totodată prin reducerea dependenței persoanelor apte de muncă de ajutoarele sociale. Prin urmare, se consideră că prevederile proiectului nu contravin interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă a fost elaborată potrivit rigorilor statuate la art.30 din Legea nr.100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă pentru promovarea proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Implementarea în practică a normelor proiectului necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota informativă. Astfel, la compartimentul *Fundamentarea economico-financiară* din conținutul notei informative sunt prezentate detaliat costurile și economiile generate la implementarea prevederilor proiectului. În corespundere cu estimările prezentate în notă autorul menționează că „*mijloacele financiare suplimentare necesare pentru implementarea proiectului constituie – 1.7 mln. lei, iar economiile ar constitui în jur de 307,9 mln. lei.”*

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019.

Potrivit art. 13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător: „*(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ”.*

Autorii analizei impactului de reglementare au evidențiat principalele beneficii majore ale elaborării și implementării prevederilor proiectului, dintre care exemplificăm următoarele:

- diminuarea numărului șomerilor beneficiari de diverse ajutoare sociale și motivarea lor de angajare

în câmpul muncii;

- scăderea cheltuielilor din bugetul de stat prin excluderea asigurării tuturor șomerilor cu polița medicală, cu excepția celor ce beneficiază de indemnizație de șomaj și doar pe perioada plății indemnizației;
- reducerea cheltuielilor din buget pentru plata ajutorului social persoanelor apte de muncă, fiind motivate astfel de a se angaja și aduce beneficii comunității;
- optimizarea lucrului cu documentele și reducerea birocrăției în procesul de conlucrare al agențiilor private de angajare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- creșterea calității serviciilor și a performanței ANOFM.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în calitate de autoritate responsabilă de implementarea politicii în domeniul promovării ocupării forței de muncă și al migrației în scop de muncă. Totodată, în proiect se stabilește sarcina Guvernului de a ajusta actele sale normative la prevederile proiectului, în termen de 3 luni de la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în vederea modificării unor acte normative (Legea nr. 105/2018, Legea nr.133/2008, Legea nr.1585/1998, Legea nr.156/1998, Legea nr.489/1999, Legea nr. 289/2004, Legea nr.39/2006, Legea nr.190/2003) având drept obiectiv reformarea sistemului de asistență socială și creșterea eficienței Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă prin rebalansarea portofoliului de beneficiari pentru care să fie selectate cele mai potrivite măsuri individuale de ocupare a funcțiilor vacante, totodată prin reducerea dependenței persoanelor apte de muncă de ajutoarele sociale.

Rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, cu stabilirea termenului limită insuficient pentru recepționarea recomandărilor, contrar prevederilor stabilite la art.12 alin.(2) din legea prenotată.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu conțin factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.

23.08.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Daniela Carbuni , Inspector principal

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2023.08.23 13:10:47 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

